

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrtletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VI.

Dunaj, 27. januarja 1926.

Št. 4.

Sporazum.

Doch den Nachbar muss man ehren,
Nächste Hilfe ist die beste. (Weber.)
Sosea treba spoštovati,
Bližnja pomoč je le najboljša.

Bližnja pomoč je le najboljša, in če je sosed tudi revež. A navadno se prijatelja spoštuje le, dokler se ga potrebuje, in močnejši se na malega za svojim plotom navadno malo ozira. V časopisu „Kärntner Monatshefte“ piše nek Celnar o sporazum Jugoslavije z Nemci in njegove misli nas Slovence na Koroškem seve zelo zanimajo. Piše pa tako: „Nastali bosta dve veliki državi: Avstrija se priklopi Nemčiji, Bolgarska Jugoslaviji in obema bo v prid, ako napravita zvezo. Le tista politika ima kaj smisla, ki se ozira na dejanske potrebe. Nemško-jugoslovanska zveza leži v naravnem razvoju, ki se ne da zadržati. Zvezali se bosta, ker druga drugo potrebujeta. Popred se mora se ve uresničiti vzorna narodna država, potem se bo prikazala vsa njena pridobitna moč. Svetovna vojna je bila v toliko za Nemce velika sreča, ker je odrinila dinastiji Hohencolern in Habsburg. Nemci v Avstriji niso nikoli mogli do svojih nemških bratov. Zdaj so se iznebili te ovire, narodna enota prihaja. Nemštvo postane zdaj vzor redu, poštenosti, delavnosti in tako pride zopet do svetovne veljave. Dunaj se bo seve branil, ali vsenemci in socijalni demokratje ga bodo že pripravili, da se poda usodi. Težavnejši je bil porod Jugoslavije. A Pribičević se je držal svoje črte, in Orjuna je preprečila vsak razdor. Velika jugoslovanska država je na poti, njeno težišče je Solun, njene sanje pa so Carigrad. In te sanje se uresničijo. Angleška-Nemčija-Jugoslavija se utegnejo zvezati. Nemci in Jugoslovani imajo skupnega nasprotnika, ki je Nemcem vzel Trst, Jugoslaviji pa Reko in Zadar in vrhutega hoče še Tirolsko in Dalmacijo. Ninčič in Mataja za Musolinija ne pomenita nič. Državna korist obeh držav zahteva, da se zapostavi, kar ju loči in naglašja kar ju združuje. Srbi so politično zreli in odklanjajo, biti v nasprotju z vsem svetom. Zato bi bilo želeli, da se noben ne vtika v notranje zadeve drugega.“

Ta notranja zadeva Nemcev pa smo seve koroški Slovenci. Celnar si menda misli, da se nadaljuje politika, ki se je delala pred vojno. Avstrija se je tedaj na življenje in smrt navezala na Nemčijo, Nemčina pa je

hotela v Bagdad. Rusija obenem je zahtevala, da se ji da prosta pot v svet čez Carigrad, in žal se je Avstrija postavila radi Nemčije temu v bran, četudi mi ničesar nisimo imeli iskati v Carigradu. S tem smo si nakopali nasprotno Rusije, ki je vedela, da pelje pot v svet čez Dunaj. Kako smešen prizor! Vrata ob Zlatem Rogu hoče imeti zaprta — Angleška, in ta bi jih bila zadrževala, a mi prevzamemo pogubni posel in Angležem damo priložnost, da uniči v zvezi z Rusijo nas vse. In zdaj naj Jugoslavija prevzame, kar je opravljala Avstrija? In ko se Rusija zopet ojači in zopet potrka s pestjo na zaprta vrata? Ne, Carigrad za našo dobo niso več nobene sanje. Sanjarili so vladarji, dinastična čast jim je bila nek vzor, republika je krone in naslove dala v muzej. Nemčijo je vojna zaprla v kontinentalne meje, in če ona misli priti v svet, bo menda toliko brihtna, da bode svet vedno plašila z zvezo z Rusijo! Le tako bo Angleško in Francijo prisilila, da se ji bosta podajali do skrajnosti. Nemčija je zašla v nesrečen položaj, ali ta položaj daje ji možnost, sklepati zvezo z vsemi in vsakomur. Za Nemčijo bi bila zveza z Jugoslavijo samo trenotno kaj vredna, dočas, da se kaj boljšega najde. Skupni sovražnik v Italiji čez nekaj let več resno sploh ne bo prišel v poštev. Italija je na vrhuncu svoje moči in bo tako hitro propadla, kakor se je dvignila s svojo zvijačo — po močeh zaveznikov.

Res je, da evropska os gre iz Hamburga v Solun, a tako je res, da je tu preveč kontinenta, kot da bi se moglo trajno razviti resno prijateljstvo. Vmes ste se porinili Ogrska in Češka. Zlasti Češka ne more nikdar priti v prijateljske odnose z Nemčijo. Nemški element je tam vse drugačen, kakor revež Slovenec na Koroškem. Tam se bo razvila resna silna irendenta, in Nemci niso nikdar pomisljali, kadar se je ponudila priložnost, mešati se v notranja vprašanja sosednih držav. Kaj bi rekla Francija, kaj Angleška, če bi se spojila Avstrija z Nemčijo? Nam se ne zdi ta stvar nikakor tako lahko mogoča, kakor našim Nemcem. Ali bi tako združenje ne bilo takoj casus belli, in tak razlog za vojno bo to vprašanje sigurno še čez 20 let.

Čudna inteligenca, čudna delavnost diči Nemca, a kvari ga grda ošabnost, surovost in brezobzirnost in zato je slab zaveznik, nevhvaležen tovariš. To izkuša Avstrija zdaj po vojni, ki so jo Nemci zavedli v pogibelj, pa nesrečo očitajo Avstriji.

Jasno je, da države vse potrebujejo miru in redu. Če Avstrija in Nemčija želite dobrih odnosov do Jugoslavije, bi človek mislil, da bi bila prva pot, biti pravični do peščice koroških Slovencev, ne pa, če zahtevajo nekaj kulture, dolžiti jih takoj iredente. Mir s sosedi je znamenje zdravih razmer, prepričanje znamenje bolezn. Veselimo se koroški Slovenci sporazuma med Nemci in Jugoslovani, pa smo prepričani, da naša Jugoslavija ne bo mirno pustila zatirati, kakor Nemci ne bi ostali mirni, če bi Jugoslavija kratila pravice Nemcev tam.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Dr. Dinghofer se je mudil pretekli teden v Berlinu, kjer se je razgovarjal z najvišjimi osebnostmi, predvsem z dr. Luthrom o razpravah v Locarnu, kjer bi se imela omeniti tudi meja na Brennerju. Dr. Luther je to zanikal. Drugo vprašanje, o katerem je razpravljal, je bilo vstop Nemčije v Društvo narodov. Z vstopom, ki se izvrši baje marca, ima prevzeti Nemčija tudi varstvo nemških narodnih manjšin. Tretje vprašanje je bilo gospodarsko zblizanje obeh držav. Nemčija želi kulturno, pravno in gospodarsko zblizanje in bo to zblizanje pospeševala. — Stara Ramekova vlada v novi nakladi je prevzela svoje posle in posamezni ministri so objasnili svoje načrte.

Jugoslavija. Finančni odbor narodne skupščine razpravlja o rednem proračunu. V tem odboru je govoril tudi dr. Ninčič o zunanji politiki jugoslovanske države. Zunanja politika se drži locarnskih smernic, ki pomenijo mir v Evropi. Tudi Jugosl. si ga resno želi in bo skušala skleniti varnostno pogodbo s svojimi sosedi, poprej pa morajo biti rešena vsa vprašanja, ki še onemogočajo sklenitev takšne pogodbe. — Dne 17. t. m. je zboroval Svetozar Pribičević v Ljubljani. Dotaknil se je tudi manjšinskega vprašanja. Povedal je, da je kot minister vprašal nekoč avstrijskega ministra, zakaj Slovenci na Koroškem nimajo svojih šol in dobil odgovor, da so sami v interesu svoje eksistence zahtevali utrakvistične šole. Pribi-

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Zadnji vitez Reberčan.

Zgodovinska povest.

(Nadaljevanje.)

„Na to sem pa res radoveden,“ pravi tinjski prošt.

„Jaz tudi,“ pritrudi vitez Jurij iz Ženeka.

Dekan Janez potegne iz kozarca požirek vina in nadaljuje:

„Bilo je ravno neki pondeljek v jeseni l. 1440, ko so šli naši hlapci po vino do Maribora, kamor so ga podložniki pripeljali, tudi tedanji pater Anzelm kot kletar je bil odsoten.“

Razun zvestega strežaja Štefana in nekaj dekel sva bila s proštom sama doma, sedela sva v knjižnici in gledala neke stare listine, ki se tičejo naših pravic. Naenkrat slišim na dvorišču polom in klice na pomoč. V tem že nagloma odpre vrata naš Štefan, ves krvav v obrazu in kriči:

Bežite, Reberčani so udrli!

„Nečuvno,“ pravi ves ogorčen tinjski prošt in poplakne jezo s požirkom vina.

„Zares, kakor roparji so udrli Reberčani,“ pravi Štefan, ki je pristopil v bližino dekana.

„Pa povej natančno, kako je bilo,“ pozove ga dekan Janez.

Štefan pokašlja, se prime za stol in pripoveduje:

„Bil sem ravno na dvorišču. Vrata glavnega vhoda so bila zaklenjena. Naenkrat slišim ropotanje in klic, da naj odprem. Ko vprašam, kdo je, pravi zunaj glas: Nuien sel iz Št. Pavla. Nič hudega sluteč odprem vrata, a v moje začudenje vidim vse tri Reberčane pred seboj oborožene od nog do glave; ž njimi je bilo še šest hlapcev. Spoznal sem takoj, da to ne pomeni nič dobrega, hočem hitro zapreti vrata, a stari Reberčan Ivan me vdari s sulico po glavi, da sem videl vse zvezde in tri solnca. Zbežal sem po stopnicah k proštu, Reberčani pa za menoj. Dalje pa že gospod dekan vedo povedati. Mene spreleti kar groza, ko se tega spominim.“

Rekši odstopi in se pri mizi v kotu pokrepča iz največjega vrča.

„Da, grozno je bilo,“ meni dekan Janez, „kakor razbojniko so vdrli v sobo. Prošt Kri-

štof se jim postavi naproti in jih vpraša po namenu njih prihoda.“

„Mislim, da boste dobro vedeli, po kaj smo prišli,“ pravi Ivan Reberčan-oče, „z zvijačo ste nas spravili do tega, da smo prodali posestva, nično je vse, sem pogodbo, ali pa...“

Sinova Ivan in Krištof dvigneta pesti proti proštu, ki se jih pa ne ustraši.

„Nikdar,“ odvrne prošt samozavestno.

„Boš, stavec,“ zagrmí nad njim Ivan starejši, „zgrabite in peljite ga v njegovo sobo, da nam da pogodbo.“

Priskočil sem, da otmem prošta iz rok nasilnežev, a vsi trije me potisnejo v kot. Prošta so odvedli v njegovo sobo in ga rotili, da jim izroči pogodbo. Kakor mi je ta pravil pozneje, se je temu odločno upiral. nakar so siloma odprli omaro in vzeli pogodbo.

Bodo že prave, menijo Reberčani, vidiš jih stavec in mu jih pomolijo pod nos, sedaj jih še vidiš, pa nikoli več. To rekši so jih raztrgali na licu mesta in vrgli kose skoz okno na dvorišče, na to pa odšli, češ, sedaj so postale pogodbe neveljavne in posestva so zopet pripadla Reberčanom nazaj.

Prošt zmučen teh nasilstev in groženj se je zleknil v naslonjač, bil je nezavesten, ko sem stopil k njemu.

čevič mu je odgovoril. Tudi naša država more s svojim upravnim aparatom, kadarkoli hoče, odreči, da bodo naši Nemci in Madžari sami prosili, naj jih rešimo nemških in madžarskih šol in jim damo jugoslovanske. K temu vprašanju je še izjavil, da nobena sosedna država Jugoslavije v prosvetni politiki in napram narodnim manjšinam ni tako liberalna kakor Jugoslavija. — V Jugoslaviji bo odpuščenih vsled štednje v upravi 2013 uradnikov.

Nemčija. Dr. Luther ni mogel sestaviti vlade. Vmes je moral poseči sam Hindenburg, ki je sklical načelnike strank k sebi in jim obrazložil, v kak položaj bi prišla država, ako ne bi bilo mogoče sestaviti nove vlade. Načelniki strank so privolili in vlada je bila sestavljena iz centra, ljudske stranke in demokratov. Nova vlada se nahaja vendar v žalostnem položaju. Nemškonacionalci ji napovedujejo boj. Vlado vreči bi pa mogli le tedaj, če bi jim hoteli pomagati socialdemokrati, ki pa tega ne bodo storili. Vladna deklaracija bo podana te dni.

Italija. Na otvoritveni seji zbornice so fašistovski poslanci pretepli poslance opozicije. Dva poslanca ljudske stranke sta težko ranjena. Mussolini ne pusti opozicije prej v zbornico, predno ne prizna fašistovske revolucije, predno ne obžaluje gonjo proti režimu in ne prekine stike z italijanskimi begunci. — Pred kratkim je bila razglašena nesramna kraljeva naredba, da se na podlagi opcije pridobljeno italijansko državljanstvo lahko vsak čas prekliče, če se izkaže dotičen podanik s svojim obnašanjem nevrednega ital. državljanstva. Na ta način se bo Italija lahko iznebila vseh neljubljenih voditeljev manjšin. — Iz razprave v ital. parlamentu o locarnski pogodbi se da posneti, da se Italija Nemčije zelo boji. Posebno je proti združitvi z Avstrijo, ker obstoja nevarnost, da ne bi segla po ugrabljenem nemškem delu Tirolske.

Madžarski falziifikatorji. Parlament se je bavil s to zadevo. Min. predsednik je o tem zelo obširno govoril, obsojal okrivljence in skušal kar najbolj zmanjšati politično ozadje škandala, vendar pa jih je semintja tudi malo opravičeval, češ, saj je umljivo, če se nekateri Madžari poslužujejo tudi nedopustnih sredstev, ko jih pa tako kruto tišči k tlom trianonska mirovna pogodba. Seja je bila zelo viharna. Soc. predlog po parlamentarnem preiskovalnem odboru je večina odklonila, a je pozneje vlada vendar pristala na to. Soc. pravijo, da imajo podatke v rokah, ki bodo vlado vrgli. V zadevo je zapleten tudi min. predsed. Bethlen. Francoska s preiskavo ni zadovoljna in zahteva nadaljevanje preiskave, kar pa sodstvo odklanja. Sodnijska obravnava, ki se ima vršiti prihodnji mesec, obeta biti zelo zanimiva.

Bratje in sestre ne spite!

„Kaj pa so dalje storili plemiči Reberčani in njihovi hlapci,“ pravi tinjski prošt.

Še danes me pretrese groza, nadaljuje dekan, ko se spomnim na to. Plemiči so udrli v refektorij, pobrali najdragocenejše stvari in jih djali v vreče, katere so privezali na dva najlepša konja, katere so ukradli njihovi hlapci iz samostanskega hleva. Hlapci so udrli v klet, izbili dvema sodoma dno, da je steklo najboljše vino, deklam pa delali silo, da so se jih komaj ubranile. Razbili so stole, mize in drugo dragoceno opravo. Zvezali so tudi konjskega hlapca, ki je prišel slučajno iz polja domu, ga privezali na konja in odjezdili s celim plenom urno proti Goselni vasi in zažgali medpotoma uto, v kateri se je shranjevala krma.

A svojega plena se niso dolgo veselili. Na potu jih je zadela zaslužena kazen. O tem pa bo vedel naš Manfred več povedati.

Oči vseh gostov se obrnejo na mladega Manfreda, ki je ravno Lambertu zašepetal nekaj na uho.

Manfred dvigne roko kakor bi se branil, češ, naj dekan Janez nadaljuje.

„Le ti povej, Manfred,“ vzpodbuja ga prošt Lorenc, „saj obnašal si se junaško.“

DOMAČE NOVICE

Z dežele.

Sanacija, kot se poroča v časopisju, je sicer državni proračun spravila v ravnovesje, a tlači nas vedno hujska gospodarska kriza. Vsako zimo je vedno večje število brezposelnih in optimisti sodijo, da bo njih število v teku letošnje zime narastlo na 300.000. Vse je obtičalo: vlada kriza v industriji, trgovini in posega vedno bolj tudi med kmete. Sploh so zimski meseci vedno najbolj kritični za Avstrijo. Smo pač podobni staremu človeku, katerega tare naduha in hud kašelj, da mora presedeti celo dolgo zimo za pečjo in ga šele toplo pomladansko solnce privabi zopet na prosto. In ta simptom starostne bolezni je vedno hujsi: brezposelnih je vsako zimo več, gospodarska kriza je vedno večja in sedaj to občuti tudi kmet na lastni koži. Kmetje pravijo, tako ne more iti vedno naprej. Davki so vedno višji, a kmetovi dohodki se zmanjšujejo. Kupčija z ži-vino in žitom je obstala popolnoma. Skoro ni vredno gnati zastonj. In če slučajno kaj proda, tedaj mu odkupi mesar ali žitni trgovec po ceni, katero mu diktira sam, če ne, pa ženi ali pelji nazaj. Tako je naš kmet popolnoma odvisen in navezan na prekupce, ki ob vsaki priliki povdarjajo svojo nemško narodnost, ki so nekoč pravili, da bo kmet v Avstriji prodajal svoje podelke drago, kot bo sam hotel. In sedaj kmet zahteva za svoj trud primerno ceno, n. pr. za zaklanega prulenka, se bo prekupec, najsi bo mesar ali žitni trgovec, čudil in rekel, iz Jugoslavije jih dobim ceneje kolikor hočem. In kmet mora biti vesel, da proda pod nič. Da bi se vendar naš kmet enkrat osvojil raznih izkoriščevalcev, ki ga izrabljajo politično in gospodarsko. Krvavo mu je potrebno združništvo, denarno in gospodarsko, da se osamosvoji in ne bo odvisen od bank in prekupcev. Vsi stanovi in sloji so dandanes organizirani, stanovsko in gospodarsko, le kmet je osamljen in razcepljen. Zato ga vsakdo more izrabljati, ker nima zaslombe v organizaciji.

Dohodkov ima dandanes kmet zelo malo: cena žitu in živini padata, a cene mesu, kruhu in moki vedno raste. Denar je postal na kmetih zelo redek. To občutijo tudi gostilničarji, ki splošno tožijo, da se malo iztoči. In to more uvideti tudi vsak opazovalec, da so dandanes gostilne prazne. Tudi z veseljami in plesi letos nismo tako obdarovani kot prejšnja leta — vendar vseeno še preveč. Nekaj kratkovidnih lahkoživcev ozkega duševnega obzorja, nespособnih za resnost, je še povsod.

Glede zmanjšanja števila brezposelnih se ugiba; posvetuje že leta in leta, a do sedaj brez uspeha. Mnogokrat se je že nasvetovalo, naj se brezposelne industrijske delavce iz mest uvede in navadi na kmetijsko delo. Sicer se pa človek, ki ni že izza mladosti navajen na trdo

Manfred zardi in začne nekoliko v zadregi pripovedovati, povdarjajoč predvsem, da ne govori rad o tem činu, ker bi si lahko kdo mislil, da se hoče hvaliti.

„Nikdo ne misli na to,“ meni Ivan Ungnad, „le natančno povei.“

In Manfred pripoveduje, da sta bila ravno tisti dan njegov oče in on povabljeni k Ivanu Ženeškemu na večji lov. Spremljal ju je plemič Konrad iz bližnjega grada Zagorje, tudi štirje hlapci so jim sledili.

Ko so ravno prišli do mosta čez Belo in jezdili po bregu proti Miklavcu, je prišla naproti neka ženska, sklepala roke in kričala.

Moj oče jo vpraša, kaj ji je, nakar je začela vsa razburjena pripovedovati, da je videla vse tri plemiče Reberčane in šest hlapcev dirjati na konjih proti Goselni vasi. Plemiči so se krohotali, razumela je le še besede: Danes bomo proštu zakurili, da mu bo vroče...

Moj oče je takoj uganil, kaj to pomeni, kajti prošt Krištof mu je nedavno o priliki obiska pravil, da se boji Reberčanov.

Pognali smo konje v dir proti Dobrli vasi, tako nam je velel, češ, hitimo, da ne bo prepozno.

(Dalje sledi.)

kmetijsko delo, ne bo navadil delati na polju in sploh v spretnosti, v znanosti in vztrajnosti ne bo nikdar dosegel kmeta, ki je pri kmetijskem delu vzrastel. Doživeli smo smešne slučaje, ko se je mesten brezposelni udingal h kmetu za hlapca, da še krompirja na njivi ni mogel pobirati. To delo mu je bilo pretežavno, češ, da ga boli križ. Pri delu je neprenehoma kadil cigarete in zahteval osemurni delavni dan in to takrat, ko je moral kmet izrabiti vsako lepo uro, da mu deževje ni preveč zastavilo dela. Za kmetijsko delo mora biti človek utrjen že od mladosti in ne baš se vročine ali mraza.

Toliko se je pisalo že zoper delavce iz inozemstva, da domačim odjedajo zaslužek in kruh. Res je, da je pri nas dosti inozemcev zaposlenih, a so po večini na deželi po kmetih, kjer opravljajo poljska dela in je naš kmet z njimi zavoljo njihove pridnosti splošno zadovoljen. Gospodar pravi, kje bom pa dobil hlapca ali dekla? Domačih ljudi ni lahko dobiti in mestni brezposelni se ne poprime kmetijskega dela, ker drugače izgubi podporo. In če gre v skrajnem slučaju na deželo služiti, tedaj ne zna prijeti za nobeno delo.

Spomenica Nemcev v Sloveniji. Nemci Slovenije so v svoji „pristno nemški objektivnosti“, kakor poroča „Cillier Zeitung“, na seji „Političnega in gospodarskega društva Nemcev v Sloveniji“ dne 8. januarja sprejeli dr. Morocuttijev predlog, da se v smislu sklepov narodno manjšinskega kongresa v Ženevi leta 1925 pošlje koroški deželni vladi vloga, v kateri prosi: „Dajte slovenski manjšini na Koroškem v smislu ženevskih sklepov neomejeno možnost narodnokulturne samoodločbe in samouprave, dovolite slovenski manjšini na Koroškem šolsko in kulturno avtonomijo.“ Koroško manjšinsko vprašanje naj reši deželna vlada v obliki zakona, da na podlagi izvedbe tega zakona pokaže evropskim državam, kako je treba reševati manjšinsko vprašanje. Pri tem se sklicujejo zlasti ni dejstvo, da jugoslovanska vlada odbija nemške zahteve po enakopravnosti ravno z utemeljevanjem, da Slovenci na Koroškem ne uživajo narodnih pravic. O tej svoji vlogi so obvestili prosvetno ministrstvo v Beogradu z zahtevo, da sedaj, ko dobe Slovenci na Koroškem vse narodne pravice, prizna tudi Nemcem v Jugoslaviji popolno kulturno avtonomijo. Ta avtonomija pa ne sme biti morda omejena na posamezne kraje ali na neki del nemške narodne manjšine, marveč ga mora biti deležna celokupna nemška narodna manjšina. — Predpis spomenice se je poslal tudi voditeljem manjšin v Italiji, Jugoslaviji in Avstriji. Kakor posnemamo iz „Arbeiterwille“, je 16. januarja predal spomenico deželni vladi poseben odposlanec Nemcev v Sloveniji.

Črna knjiga. „Freie Stimmen“ pišejo v svoji 15. številki o obmejnem prometu na Brennerju na Tirolskem. Prej so bili Italijani pri obmejni kontroli zelo vljudni in velikodušni, zdaj pa nagajajo nemškimi avstrijskim potnikom. Iz raznih šikan se da sklepati, da se postopa po gotovem sistemu. V zadnjem času pa so potniki, ki pogosto potujejo čez Brenner, opazili, da se obmejni italijanski organi poslužujejo posebne knjige, ki je navaden imenik. Zdi se, da obstoja dobro organiziran špijanski sistem, ki ima zadržati nevarne osebe. — Zopet so se nekaj naučili Italijani od koroških Nemcev in Heimatbunda. Vsi vemo, da obstajajo črne knjige pri vseh političnih oblastih v slov. delu Koroške in še marsikje drugje.

Plačevanje davkov — dohodninski davek. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski (Hauszinssteuer) davki se plačujejo za l. 1926 — tako upajmo — v isti višini kakor l. 1925. Vendar se pa ti davki kakor tudi občinske doklade ali novice ne plačujejo več navadnim državnim davkarjem, ampak se morajo po pošti poslati na deželni davčni urad — Landesabgabenamt — v Celovcu. Ako pa morebiti kdo na svojih davkih za l. 1925 še kaj dolguje, mora to poslati še na svoj pristojni državni davčni urad. Kdor ima kako hišo ali večje dele iste dane v najem in to davčnemu uradu pravočasno, to je letos do konca januarja naznani, plača od hiše navadno manj davka kakor pa v slučaju, da mu davčni urad predpiše hišno-raz-

redni davek (Hausklassensteuer). V prejšnjih letih je bilo to seveda ravno narobe. Ker pa je stanarina od v najem danih stanovanj zdaj še zelo nizka, tako iznese zdaj davek od v najem danih hiš navadno manj kakor pa od drugih hiš. Dohodninski davek se plačuje zdaj od tekočega leta. Pisali so sicer razni časopisi, da se ta davek plačuje le za že preteklo leto, bilo je to v marsikaterem slučaju tudi res, vendar pa to ni bilo postavno. Kajti pred par leti, ko je naš denar v svoji vrednosti tako naglo in prav grozno padel in je prišla država vsled tega v hudo denarno stisko, se je napravila nova postava, po kateri se mora dohodninski davek plačevati od dohodkov tekočega leta. Samo višina tega davka se vzame po dohodkih prejšnjega leta. Kjer se to l. 1924 še ni zgodilo, tam so davkarje l. 1925 dotičnim predpisale dvojni dohodninski davek, tedaj za l. 1924 in 1925. Kdor dobi od države ali dežele plačo kakor uradniki, duhovniki in učitelji, tem se dohodninski davek kar pri plači odtegne, tedaj od dohodkov tekočega leta. Seveda mora potem to pri dohodkih iz obrti, zemljišča in drugih biti ravno tako. Vzemimo za to zgled. Kak duhovnik ima precej polja in čisti dohodek iz zemljišča iznese polovico njegove plače. Cel dohodninski davek za l. 1926 bi iznesel 80 šilingov. V tem slučaju se župniku 40 šilingov tekom leta odtegne od plače, drugih 40 šilingov mora pa plačati, ko dobi za dohodninski davek plačilni ukaz. Vobče se morajo davki tudi danes še četrtletno plačevati in je bolj pametno, jih rajši malo prej plačati kakor pa prepozno, ker davkarje predpisujejo precej občutljive zamudne obresti in iztrjevalne stroške.

Papež za narod. Poroča se, da je papež sprejel v daljši avdijenci škofa Endricija iz Tridenta. Le ta razgovor med papežem in škofom se spravlja v stik z narodnimi razmerami v južni Tirolski, ki začenjajo zdaj že posegati v cerkev. Švicarski list „Neue Züricher Nachrichten“ poroča, da je nemška duhovščina tridentske škofije napravila spomenico na svojega škofa in iz te spomenice omenjeni list navaja nekaj besedi: „Kjer se gre za pravne pravice, za blagor, ki ga Bog pripoznava za vzgojo otrok, za varnost verskega pouka v šoli in cerkvi, je za duhovnika jasno, da se mora postaviti na stran hudo zatiranega ljudstva, kateremu mora biti pomočnik in tolažnik, tudi branitelj od Boga in narave priznanih pravic proti tistim, ki ga z vsemi sredstvi nadlegujejo. Prijatelji in nasprotniki izpričujejo, da nemška duhovščina vseskozi izpolnjuje svojo dolžnost. Ker se pa duhovnik zaveda, da s tem izpolnjuje samo svojo sveto dolžnost, bi mu bila v vseh teh težkih časih, zlasti v zadnji dobi, budilna in tolažilna beseda od tiste strani, ki je postavljena, da varuje pravico slabših, zelo zaželjena. Kolikokrat smo poslušnili, ali se ne čuje od te strani odločen „non possumus“ — tega ne moremo! Ko pa tega nismo slišali, smo molk pripisovali gotovim razlogom, a katoliška laiška inteligenca je to molčanje začudeno in ogorčeno sprejemala.“ Slične so razmere na Koroškem. Ako pa bi se kedaj zgodilo, da cerkvena oblast kake škofije ne bi hotela umeti druge narodnosti, bi ji bila prosta pot v Rim, kjer se katoliška cerkev zavzema za vse zatirane.

Krčanje. Da se stare naše koroške slovenske šege in navade ne pozabijo, so tudi letos na splošno željo ljudstva „kraljevali“. Prišli so iz sosesčin prav lepo in okusno napravljeni sv. Trije kralji z Herodom in pismarji, z družino, angeli in pastirji in z vsem drugim spremstvom. Šli so od hiše do hiše in povsod uprizarili svetopisemke dogodke. Tudi tega „črnega“ so imeli seboj, ki je h koncu vsake uprizaritve potegnil ošabnega „Heroda“ v temo, kar je vzbudilo pač mnogo smeha. Kako so take uprizaritve in navade priljubljene pri nas, kaže najbolj to, da je spremljala ta sprevod vedno večja množica ljudi, ki je rastla od hiše do hiše. Največjo zaslugo zato pač ima vrli g. Vinko Prajnar, krojaški mojster na Krčanjah, ki je vso obleko in druge potrebne stvari za vseh 16 sodelujočih oseb tako okusno sestavil. Želimo, da bi se take in enake domače šege še večkrat ponavljale, ker nam nudijo pač najboljše razvedrilo in zabavo.

Tečaj duhovnih vaj v „Domu duh. vaj“ v Ljubljani za prvo četrtletje 1926: Od 30. jan. do 3. febr. možje; od 20. do 24. febr., od 27. febr. do 3. marca, od 6. do 10. marca Orli in drugi mladeniči; od 18. do 22. marca, od 25. do 29. marca možje; od 30. marca do 3. apr. inteligentje. Vsak tečaj se začne zvečer prvega in konča zjutraj zadnjega zgoraj omenjenega dne. Udeleženci naj bodo v „Domu“ do 6. ure zvečer prvega dne. Za udeležbo se treba pravočasno po dopisnici priglasiti na: Vodstvo „Doma duhovnih vaj“, Ljubljana, Prinjskega 9, in povedati, kdaj kdo želi opraviti duhovne vaje. Kdor se je prijavil, pa bi bil iz važnega vzroka zadržan priti, naj se pravočasno odglasi, da napravi mesto drugemu. Oskrbnina znaša za ves čas 120 Din ali 15 Š. Vodstvo „Doma duh. vaj“.

DRUŠTVENI VESTNIK

Zahomec pri Bistrici. Na svečnico priredi „Slov. kršč.-socijalna zveza za Koroško“ v gostilni pri Šnablnu izobrazbevalni tečaj slededimi govori: Dopoldne ob ½ 10. uri: Ljudsko zdravje. Popoldne ob ½ 3. uri: 1. Kako naj dvignemo naše gospodarstvo? 2. Slomšek, naš vzor. — Slovenci, prijatelji prave izobrazbe, ne zamudite ugodne priložnosti, da se naučite kaj koristnega! Pridite na tečaj od blizu in daleč v najobilnejšem številu! Vabi odbor.

Globasnica. Izobraževalno društvo v Globasnici naznanja vsem članom in prijateljem društva, da ima svoj letni občni zbor na svečnico ob 3. uri popoldne. Ako hočete imeti dobre, poštene in delavne odbornike v društvu, tedaj pridite vsi in izvolite jih. Na sporedu bo: Predgovor, poročilo odbora in volitev odbora. Pridite vsi!

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 23. decembra 1925.

Kazni radi mleka.

Predsedništvo kulturnega sveta je povabilo ravnatelja kemičnega preizkuševališča v Celovcu, da pojasni dvomljive slučaje, ko se je kmete zlasti iz rožeške občine dolžilo, da prilivajo mleku vodo, a oni hočejo dokazati, da se to ni zgodilo. Beljaško sodišče pa je kmeta kaznovalo z vso strogostjo.

Ravnatelj dr. Svoboda poroča: Zavod je sklenil z neko vrsto občin pogodbo, da za te občine preiskuje živila. Pošlje se človek od zavoda, ki zunaj vzame poskušnjo vpricho zastopnika občine. Potem se še poizveduje po razmerah, ki bi mogle uplivati na kakovost mleka. Po postavi je zavod zavezan napraviti ovadbo, ako se dokaže, da je mleko pokvarjeno. Dogaja se pa tudi, da nabiranci mleka ali mlekarnarje dajo mleko preizkusiti. V teh slučajih vzame poizkušnjo orožnik in dene mleko v stekleničico, ki je preparirana s formalinom, da se mleko ne kisa. Dr. Svoboda zatrjuje, da, če je mleko samo od ene krave, ne dela ovadbe. Zapiše se na certifikat: mleko je vodeno, a ovadbe se ne napravi. Da bi se prestrogo postopalo, ne pusti veljati. Preizkuševališče je v težavnem položaju: državno preizkuševališče v Gradcu je celovškega ravnatelja dolžilo, da igra s kmeti pod eno krinko in je naročilo državnemu pravdnikstvu, naj zoper ravnatelja postopa. In zdaj ga kmetje dolžijo, da je prestrog! Če se opozarja na krmo, izjavlja ravnatelj, da se mu v 30 letih ni pripetil noben slučaj, da bi bila krma kriva tako vodnega mleka.

Preds. Supersberg opozarja govornika, da se stvari ni dotaknil: normalno pomolženo mleko je imelo tako malo mašče, ali je to mogoče ali ne?

Dr. Svoboda: Mleko za poizkušnjo se tako jemlje, da se poprej premeša, tako da je vse enako. Reichman je bil v zavodu in je prosil, da se mleko pri njem vzame v hlevu; vzelo se je pri molži, a kakovost je bila zopet takšna, da ni verjetno, da bi bilo to mleko čisto. Da bi bila krma kriva, ni verjetno. Ravnatelj je poslal človeka tja, da pogleda, kako se je postopalo in more še le potem, ko pride poročilo, povedati, kako je bilo?

Ako se dokaže, da se je slaba kakovost povzročila po neugodnih okoliščinah, se bo poročalo takoj pravdnikstvu.

Supersberg: V slučaju Reichman je preizkuševališče reklo, da se je mleku prilivala voda. Zdaj je Reichman sam zahteval, da se vzame mleko za poizkušnjo v hlevu. Kaj bi rekli k temu mleku, če bi Reichman ne bil sam zahteval, da se preišče?

Dr. Svoboda: Rekel bi, da je mleko posneto.

Supersberg: S tem se reče, da je pokvarjeno.

Dr. Svoboda: Tako vodeno mleko je nekaj izrednega. Če kot izvedenci stojimo pred sodiščem, je naš položaj zelo mučen.

Kussian: Če kedo mleko kvari, naj se ga kaznuje, ali tu se gre za male ljudi, ki svoj kruh težko služijo. Kussian navaja slučaje: Fany Zenig ima le eno kravo. Mleko te krave se spozna za kombinirano pokvarjeno: kazen tri dni zapora postrebnega s trdim ležiščem, 40 Š kazni in 6 Š stroškov preiskave. Fany Zenig pa pojasnjuje: „Moja krava daje pri eni molži le še 1¼ l mleka. Reklo se mi je, da se mleko pobira, naj ga takoj pošljem. Krave še nisem izmolzla; ko je bil liter poln, ga pošljem po fantu.“ Drugi slučaj: Urša Oremus pošilja vsaki dan 2 do 3 litre mleka. Njo se je kaznovalo z 20 Š, njeno mater tudi z 20 Š in stroški preiskave 6 Š. Urša pravi: „Poslala sem jutranje in večerno mleko, vsako zase. Na večernem mleku je bila smetana, tega orožnik ni vzel, vzel je samo od še toplega jutranjega mleka.“ Preiskušnja pravi, da je mleko posneto. Kati Vencer se je obsodila na 30 Š globe, njena sestra tudi na 30 Š in na stroške preiskave 6 Š. O tem mleku je preizkuševališče reklo, da se je 4% vode prililo. Strokovnjak mi je zatrjeval, da se 4% vode ne da konstatirati.

Dr. Svoboda: Zadeva Zenigove se je pojasnila: prvo mleko, ki se molze, je zelo rodo, maščo ima šele zadnje, ki pride iz vimena. Zenigova je prekinila molžo in tako je mastno mleko ostalo v vimenu, kar se ga je vzelo, pa je bilo vodeno.

Supersberg: Ali stališče, da je to mleko pokvarjeno, je čudno!

Dr. Svoboda: Jaz nisem vedel, kako je bilo. Kaznuje sodnik, naša dolžnost je, da napravimo ovadbo. Radi 4% vode tako postopamo: ako se izkaže, da se je manj kakor 4% vode pridalo, ne naznanjamo nicešar. Danes smo v položaju spoznati najmanjšo množino vode, ki se prilila. Naše postopanje je zelo previdno, varovali se bomo koga ovajati, ako svoje sodbe nismo sigurni.

Gaggl: Trdi se, da se je pri preiskavi našla voda (Wassergehalt), a ne reče se, da se je našel Wasserzusatz — da bi se bila voda prilila. Morebiti je način preikavanja tako primitiven, da se ne pozna voda, ki pride od krave, od vode, ki se je morebiti prilila? Nihče ne zahteva milega postopanja, zahteva se le pravilna analiza. Predno se koga naznani, naj se napravi še druga poizkušnja, kajti nedolžnih ljudi se ne more kaznovati.

Dr. Svoboda: Tako dobro smo opremljeni kakor malokateri laboratorij.

Dr. Stotter: Iz poročil se vidi, da ljudje o molži niso poučeni. Treba bo v kmetijskem listu o tem pisati. Morebiti tudi orožniki ne postopajo pravilno, ko jemljejo poizkušnje. Sploh pa se v Nemčiji tako dela: če kedo prinese pokvarjeno mleko, se ga ne ovaja takoj, vzame se druga poskušnja v hlevu in pošlje preizkuševališču. Ko prihajajo take pritožbe, ne bo nič preostajalo, kakor da se tako dela tudi pri nas.

Preds. Supersberger: Mi se nismo prepričali, da se ne godijo nobene napake pri kontroli. Zdi se mi, da nekaj ni bilo pravilno, sicer nehoté. Nikomur ne bom delal očitkov, a stvar se mora temeljito pojasniti, ker je izredno neprijetno, če se kaznujejo ljudje, ki morebiti niso krivi. Pokvarjanje se mora zabraniti, a ne sme biti, da bi se kaznovali nedolžni ljudje. (Se nadaljuje.)

Dunajski trg. Živina: voli 1—1,70, biki 1—1,40, krave 1—1,40, drobnica —,50—1, teleta 1,35—2,20, mesne svinje 1,80—2,35, pitane svinje 1,70—2,05 šilingov za kg žive teže. Konji: lahki vprežni 300—1200, težki vprežni 600—1400, kočijaški 600—1200 šilingov komad, za klanje —,25—1 Š kg. Meso: goveje 1,80—3,50, telečje 2,30—2,50, svinjsko 2,40—3,10 Š kg. Žito na borzi: pšenica 40—42, rž 27—29, ječmen 24—41, koruza 22—23, oves 27—29, fižol 36—50, grah 50—60, krompir 6—9 grošev kg. Mlevski izdelki: pšenični zdrob 82—83, pšenična moka „0“ 77—79, ržena moka 30—47, pšenični otrobi 17, rženi otrobi 17 g kg. Krma: sladko in polsladko seno 13,25—15,50, slama 7—11 Š za 100 kg. Jajce 20 g. Mleko 37 g liter.

Velikovski trg, 20. januara 1926. Svinje žive 2—2,20, zaklane svinje 2,50—2,70, ovce —,60—90, klobasarije —,80—1, vprežna živina 1,10—1,20, pitana živina 1,30—1,40 š kilogram. Konji od 300—500 š komad.

RAZNE VESTI

Demonstracija psov na Dunaju. Dunajska občina je uvedla na pse zelo visok davek, da ga marsikateri ne more plačati in so živalske „mrtvašnice“ polne mrličev. Davek na pse je uvedla občina zato tako visok, ker jih smatra za nevarne prenašalce bakterij in hoče zato njih število zmanjšati. Radi tega je sklicalo dunajsko društvo za varstvo živali dva velika protestna shoda. Številni govorniki so občino ljuto napadali ter zagrozili, da prirede, če se odredba ne prekliche, spomladi s svojimi psi demonstrativen obhod, kakoršnega Dunaj še ni videl. Psi bodo tedaj demonstrirali po Dunaju s svojimi gospodarji.

Otrok s čudnim srcem. Na praški kliniki za porodnice je prišlo na svet čudno dete, ki je popolnoma normalno razvito, le srca nima na svojem mestu, temveč zunaj na prsih v posebni vrečici iz kože. Ker se ta važen organ nahaja izven prsnega koša ter je izpostavljen škodljivim vplivom, ni upanja, da bi dete živeo. Z medicinskega stališča je dete pravi fenomen in zdravniki ga ne prestopajo ogledujejo.

Poslano*.

An

den Kärntner Landtag,
Ausschuss für nationale Minderheiten

in Klagenfurt.

Die Folge 293 der „Freien Stimmen“ vom 28. XII. 1925 brachte unter dem Titel „Gegen die Hetze in Kärnten“ einen Bericht über eine vom Nationalrat Dr. Angerer in Wien abgehaltene Versammlung, wo Genannter ein angeblich bei einer slovenischen Theateraufführung in Latschach bei Villach geführtes Zwiegespräch als Beispiel einer gewissen „Art von Volksaufklärung“ von slovenischer Seite vorbrachte.

Ich stelle gleich an dieser Stelle fest, dass dieses angebliche Zwiegespräch, milde gesagt, eine glatt erfundene Unwahrheit ist.

Da es sich nur um das im August v. J. vonseiten des Vereines „Jepa“ aufgeführte Stück handeln kann und die damals von gegnerischer Seite verschuldeten Vorfälle noch keine hinreichende Aufklärung und Bereinigung gefunden haben, bitte ich den im vorigen Jahre gebildeten Ausschuss, dessen offizieller Titel mir nicht bekannt ist, eine Untersuchung in nachstehend gegebener Richtung zu veranlassen.

Die Berechtigung hiezu gibt mir die seinerzeit vom Verein „Jepa“ ausgestellte General-Vollmacht.

Zur Vorgeschichte: Am 9. August v. J. gab der Verein „Jepa“ in Latschach das Stück „Deseti brat“. Die Vorstellung wurde durch einen Überfall vonseiten Angehöriger der „Kärntner Freischar“ gestört. (Am selben Tage laut Zeitungsberichten Krawalle durch dieselbe Organisation auch in Pörschach am See.) Die offenbar beabsichtigte Sprengung scheiterte jedoch an der eisernen Diszipliniertheit der Slovenen.

Ganz nebenbei bemerke ich, dass in einer Entscheidung des O. G. in Strafsachen vom 10. II. 1922, Os IV 786/21, S St II/12 ein ähnlicher Vorfall nach § 83 St. G. behandelt wird.

Aus einem an mich gerichteten Briefe des Obmannes des „Kärntner Heimatbundes“ muss geschlossen werden, dass zu diesem Überfalle ein Gerücht Anlass gegeben habe, wonach eine „Anschlusskundgebung an Jugoslavien“ ge-

plant gewesen sei. Diese Verleumdung wurde von Klagenfurter und Villacher Blättern grossdeutscher Richtung auch noch nach der Auf-führung gebracht. (Sowohl für die angeblichen Veranstalter einer solchen Kundgebung als auch für die Erfinder solcher Gerüchte gäbe es wohl nur einen einzigen Strafausschliessungsgrund: völliger Idiotismus.)

Auf Grund dieser Vorfälle habe ich am 12. und 22. August v. J. unmittelbar, bezw. mittelbar an die Bezirkshauptmannschaft Villach Eingaben gerichtet, worin ich einerseits die Untersuchung nach § 58 St. G. (Hochverrat) andererseits aber auch die Untersuchung nach § 209 St. G. (Verleumdung), bezw. nach § 302 St. G. (Aufforderung zu Feindseligkeiten gegen Nationalitäten), bezw. nach §§ 308, 310 St. G. (Verbreitung solcher Gerüchte) verlangte.

Darüber ist mir nichts, bekannt geworden. Gewiss ist es Sache der freien Auslegung, ob und wie sich jeweils die faktischen und gesetzlichen Tatbestände decken, doch muss den eines Verbrechens Beschuldigten das Recht zuerkannt werden, die Untersuchung und entsprechende Verlautbarung des Ergebnisses verlangen zu dürfen, ob die das Verbrechen begangen haben oder nicht. Zumal gerade dieser Fall wieder deutlich gezeigt hat, dass so gewissenlose Beschuldigungen als Grundlage für Angriffe im Nationalrate, in der Presse, in Versammlungen und im gesellschaftlichen Leben benützt werden.

Deshalb bitte ich den Ausschuss folgende Untersuchungen zu veranlassen:

1. Welche Handlungen oder Vorbereitungen sind damals, vor, bei oder nach der Auf-führung des Stückes „Deseti brat“ durch den Verein „Jepa“ begangen worden, die unter die gesetzlichen Tatbestände des § 58 St. G. (Hochverrat) zu subsumieren wären und von wem?

2. Ist dies nicht der Fall, wer hat jene Gerüchte erfunden und verbreitet, die klar den objektiven Tatbestand des § 209 St. G. (Verleumdung) und zugleich den des § 302 St. G. (Aufforderung zu Feindseligkeiten gegen Nationalitäten) bilden?

3. Wer ist der Erfinder und Verbreiter des von Nationalrat Dr. Angerer zitierten, in den „Freien Stimmen“ Folge 293 v. J. S. 2 gebrachten angeblichen Zwiegesprächs?

Dies bitte ich, da auch wir „gegen die Hetze in Kärnten“ und gegen diese „Art der Volksaufklärung“ sind.

Schliesslich bitte ich um eine der Publizität der Verleumdungen entsprechende Veröffentlichung des Ergebnisses Ihrer Untersuchungen.

In vollster Hochachtung
ergebener

Ogris Josef,
derzeit Pfarrer.

Latschach bei Villach, am 12. Jänner 1926.

Vsem, ki so nam ob težki izgubi naše iskreno ljubljene, nepozabne matere

Marije Vastl

izrazili svoje sočutje, se iskreno zahvaljujemo. Posebno še čgg. domačemu kaplanu, župniku Mošicu in župniku Poljancu, zadnjemu še posebno za lep nagrobni govor, dalje mešanemu pevs-kemu zboru in vsem udeležencem pogreba kličemo: Bog plačaj!

Žalujoči Topličevi
v Lovankah pri Dobrli vasi.

Hiša

7

v Vogrčah šte. 6, obstoječa iz gospodarskega poslopja in nekaj gozda ter 20 birnov polja

se skupno ali delno proda.

Resne ponudbe na naslov:

Janez Miklavič

pošta: Fürnitz, Koroško.

Slov. kat. izobraževalno društvo Podljubelj in okol.

Vabilo

na 3 dejansko dramo

Veriga.

8

ki se ponovi v nedeljo 14. februarja v Delavskem domu v Podljubelju.

Začetek točno ob 3. popoldne. — Igra se vrši ob vsakem vremenu. — Pridite vsi, ki ljubite pošteno zabavo! ODBOR.

Vabilo.

10

Posojilnica za župnije Škofiče, Loga vas, Otok in St. Ilij, r. z. z n. z. priredi svoj

redni letni občni zbor

dne 2. februarja 1926 ob 2. uri popold. pri Blatniku v Škofičah

s sledečim sporedom:

1. Poročilo o delovanju posojilnice v minulem letu.
2. Potrjenje letnega računskega zaključka za upravno leto 1925.
3. Prememba pravil §§ 3, 6 in 11, ter sklep o doplačilu deležev.
4. Volitev načelstva (§ 18).
5. Določitev obrestne mere za vloge in posojila l. 1926.
6. Določitev nagrad načelstvu.
7. Razni predlogi in nasveti.

Ako ob določenih uri ni zbrano zadostno število združnih članov, se vrši občni zbor pol ure pozneje ter sklepa ob vsakem številu navzočih združnikov.

K obilni udeležbi vabi načelstvo

Kdor

hoče videti igro

Divji lovec

naj pride

v nedeljo, dne 7. februarja ob 3 uri popoldne k Rušu v Samožno vas.

Med odmori in po igri nastopi škocijanski pevski zbor.

Podjuna, dvigni se in pridi ta dan v Škocijan!

* Za vsebino poslanega odgovarja uredništvo samo v toliko, kolikor določa zakon.